

**GUZUM ATÖLYELERİ:
HAK SERİSİ**

GENÇ EMEĞİ VE TASARIM

**PAVYON
SANAT**

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir
Funded by
the European Union

CultureCIVIC
Kültür Sanat
Destek Programı

TASARIMCI KİM?

KİM ÜRETİYOR
KİM SERGİLİYOR
KİM KAZANIYOR

GÖRÜNMEYEN EMEĞİ

EMEĞİN HANGİ AŞAMALARI GÖRÜNMEZ?

GÖRÜNMEYEN EMEK

- Zihinsel emek: araştırma, fikir geliştirme, deneme–yanılma süreçleri.
- Duygusal emek: müşteriyle kurulan ilişki, kriz yönetimi, ikna çabası.
- Örgütsel emek: dosyalama, takvim, teslim koordinasyonu.
- Yasal emek: telif, sözleşme, veri koruma.

GENÇ EMEĞİ NEDEN GÖRÜNMEZ?

- Genç tasarımcının güvencesizliği, “deneyim” bahanesiyle ücretsiz çalıştırılma.
- “Görünürlük vaadi” → ücretsiz üretimin normalleşmesi.
- Cinsiyet ve yaş temelli eşitsizlikler: kadın ve queer tasarımcının emeği daha kolay silinir.
- Dijital platformlarda içerik üretimi ve “beğeni ekonomisi”nin emek değerini çarpıtması.

EMEK DENKLEMİ

TASARIMCI EMEĞİ EŞİTTİR:

EKONOMİK HAKLAR

KÜLTÜREL HAKLAR

SOSYAL HAKLAR

TAKİP ET

Adil Tasarım Ekonomisi İçin Temel İlkeler:

1. Sözleşme talebi haktır, nezaketsizlik değildir.
2. Revizyon sınırı, emeğin sürekliliğini korur.
3. Kullanım lisansı, “satış” değil, “izin”dir.
4. Atıf/kredi talebi, tanınma hakkının somut aracıdır.
5. Ücret şeffaflığı kolektif dayanışmayı güçlendirir.

Türkiye Gerçekliği ve Genç Tasarımcıların Konumu nerdesiniz?

Türkiye Gerçekliği ve Genç Tasarımcıların Konumu

- Yaratıcı emeğin en kırılgan halkası: öğrenciler, yeni mezunlar, freelance çalışanlar.
- Sosyal güvencesizlik, serbest çalışma adı altında sömürü.
- Ekonomik dalgalanma, kültürel sektörlerde bütçe kısıtları → emek değersizleşmesi.
- “Portföy için çalışmak”, “CV’ye yazarız” gibi kültürel baskılar.
- Yerel örgütlenme eksikliği: bağımsız tasarımcı ağlarının azlığı.
- Bu tabloya rağmen umut: genç tasarımcı kuşağının hak bilinci yükseliyor, dayanışma ağları dijital ortamda büyüyor.
- Pavyon Sanat / Guzum gibi oluşumlar, bu emeği tanıyan ve belgeleyen bağımsız alanlar olarak örneklenir.

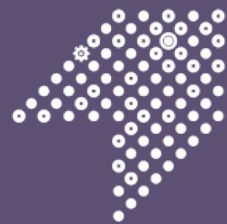
EMEK VE TASARIM HAKKI

TEŞEKKÜRLER

PAVYON
SANAT

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir
Funded by
the European Union

CultureCIVIC
Kültür Sanat
Destek Programı

